

ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО

Городиська О.М.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

При аналізі взаємозв'язку сучасної культурної ситуації з реаліями інформаційного суспільства особливо цікавим є питання про роль макро- та мікронаративів у культурному процесі.

Культура завжди була певною сукупністю цінностей, але вони зазвичай існували у вигляді знання різних типів. Основною формою використання знання є наративи – розповідні структури, що характеризують певний тип дискурсу у різні історичні періоди. Ліотар виокремлював „легітимуючі” макронаративи, метою яких є обґрунтування панування існуючого політичного ладу, законів, моральних норм, відповідного способу мислення та структури соціальних інститутів. Одночасно існують також „язичницькі” мікронаративи, які забезпечують цілісність буденного життя у його повсякденному досвіді на рівні окремих первинних колективів (наприклад, родини) й не претендують на позиції влади.

Специфіка сучасної культурної ситуації відзначається втратою макронаративами своєї легітимуючої сили після катастрофічних подій ХХ століття. Постійна зміна ідеологій лише підкреслює, що віру у панування розуму та соціальний прогрес підірвано. Наука, що є визначальним елементом інформаційного суспільства, поступово витіснила міфологічний, поетичний, релігійний, філософський опис світу, сутність яких полягала у посиленні до вищих цінностей – Бога, Розуму, Природи, Моралі. Наука від початку конфліктувала із наративами, більшість з яких була вигадкою. Через розклад наративної функції втрачаються цінності, культура гине.

Отже, у сучасному суспільстві знання (звичайно, наукового характеру) стають єдиним джерелом новацій, що, певним чином, позбавляє культуру життєздатності й, що важливіше, незалежності від інших складових соціального життя. Культура підкоряється процесу виробництва знання. Знання ж виробляється й буде вироблятися для того, щоб бути проданим, воно використовується та буде використовуватися, щоб знайти вартість у новому продукті, й, у обох випадках, щоб його обміняли у формі інформаційного товару, необхідного для посилення виробничої могутності. Фактично знання є й буде найважливішою та найбільш значущою ставкою у світовому суперництві за владу. Сьогодні питання про знання більше, ніж будь-коли, є питання про управління.